

Motion

1978/79: 1543

av Ingegärd Fränkel och Karl-Erik Strömberg om invandrarkvinnornas situation

Invandrarkvinnornas situation är ofta utomordentligt svår, särskilt för dem som kommer från länder med en kulturoch traditioner, som är annorlunda än det nya landets. Dessa kvinnor är i behov av extra stöd och hjälp.

Ett grundläggande krav för att en invandrare skall få möjlighet att anpassa sig i ett nytt hemland är goda språkkunskaper. Lagen om rätt till ledighet och lön vid deltagande i svenskundervisning gäller alla anställda invandrare som behöver sådan undervisning. Många invandrarkvinnor är hemarbetande och har ej rätt till denna undervisning. De kvinnor som kommer som flyktingar till Sverige har i de flesta fall, när de lämnar flyktinglägren, genomgått 240 timmars undervisning i svenska. De är något bättre rustade än de många hemarbetande invandrarkvinnor som är gifta med utländska arbetstagare. För dem ordnar studieförbunden undervisning i svenska och bedriver uppsökande verksamhet. En brist i denna undervisning är dock, att det ej finns någon ekonomisk drivkraft för att få kvinnorna att delta i denna undervisning. Även om den uppsökande verksamheten varit framgångsrik finns fortfarande många som ej deltagit i undervisningen.

Rädda barnen har genomfört en undersökning om invandrarnas behov av familjejuridisk rådgivning. Det visade sig därvid, att det i samband med immigration uppstår problem av internationell familjerättslig karaktär i samband med t. ex. giftermål, skilsmässa, vårdnadsfrågor, arv m. m. Många invandrarkvinnor som har dåliga språkkunskaper och saknar möjlighet att ta kontakt med svenska myndigheter måste få kunskap om sina rättigheter enligt svensk lagstiftning. Invandrarnas svårigheter måste ses mot bakgrund av de stora olikheterna mellan familjelagstiftningen i Sverige och den i Sydeuropa eller arabländerna.

Mot denna bakgrund är det angeläget att undersöka olika alternativ för en familjejuridisk rådgivning till invandrare. Det räcker förvisso inte att sätta foldern Att tänka på innan Du gifter Dig i händerna på dem.

Kvinnor som invandrat från t. ex. arabländerna är ofta hårt bundna till vissa regler när det gäller kontakten med män. Det är helt nödvändigt att vid svenskundervisning med t. ex. turkiska kvinnor ha en kvinnlig lärare. Andra problem är att vid domstolsförhandlingar, besök på sjukhus och sociala institutioner dessa kvinnor måste ha kvinnlig tolk. Det är ibland helt omöjligt för dem att diskutera känsliga frågor med en man. En invandrarkvinna måste därför utan begäran få kvinnlig tolk vid polisförhör och domstolsförhandlingar som gäller sexualbrott eller andra känsliga frågor.

En fjärdedel av alla barn som föddes i Sverige 1977 var barn till invandrare.

Mödrarna har oftast ingen som helst förebyggande vård, vilket gör att såväl mammor som barn har sämre kondition än de svenska. Här behövs en uppsökande verksamhet för att förebygga sjukdomar. I samband med denna borde man ta upp vikten av gynekologundersökningar och försöka eliminera den gynekologskräck som invandrarkvinnor ofta har och som gör att man vid underlivssjukdomar kommer för sent till läkare.

Det finns så pass många kvinnliga gynekologer i vårt land att invandrarkvinnor som så önskar kunde tillförsäkras rätten att få bli undersökta av dessa.

En särskilt svår situation har många av de invandrarflickor som växer upp i Sverige och går i svensk skola. Dessa ungdomar riskerar att helt malas sönder mellan två kulturer. Invandrarfamiljer från en del länder accepterar att sönerna har svenska kontakter och lever ungefär som svenska ungdomar. Flickorna däremot tvingas ibland leva hemma under uråldriga lagar, som ibland innebär tragedi och förnedring. Ibland blir situationen så svår att svenska myndigheter måste ingripa. Nackdelen är att det då ofta uppstår en besvärlig situation inom invandrarfamiljen, där man ofta helt saknar förståelse för svensk lagstiftning.

Invandrarkvinnornas situation är bland vissa grupper så besvärlig att regeringen i ett större sammanhang bör se över deras situation.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär en samlad översyn av invandrarkvinnornas situation,
2. att riksdagen begär att regeringen utfärdar bestämmelser så att invandrarkvinnor i vissa fall erhåller kvinnlig tolk.

Stockholm den 24 januari 1979

INGEGÄRD FRÆNKEL (fp)

K.-E. STRÖMBERG (fp)